

THE ADMISSION OF THE GUILT AGREEMENT

Ion Cristinel RUJAN
conferențiar universitar doctor
Universitatea „Constantin Brâncuși” din Târgu-Jiu
România
rujan72@gmail.com

***ABSTRACT:** This article presents the main elements of the agreement the special procedure of recognition of guilt, which is a new criminal procedure law, derogating from moneywort common procedure that applies to offenses of low gravity. The aspects studied subject and the conditions under which aims to be concluded this legal act, which is before the court and the procedure followed for the conclusion of a plea bargain.*

KEYWORDS: agreement on the recognition of guilt, the defendant, the prosecutor.

I. Introducere

Noul Cod de procedură penală conține, ca noutate absolută, o instituție juridică ce își are originea în sistemul de drept anglo-saxon, care se dorește un instrument de soluționare a procesului penal cu celeritate și cheltuieli judiciare minime.

Această nouă procedură specială, denumită acord de recunoaștere a vinovăției este reglementată în Titlul IV din Partea specială a Codului de procedură penală (art.478-488).

Acordul de recunoaștere a vinovăției se poate încheia numai pentru infracțiuni considerate de mai mică gravitate, pentru care pedeapsa aplicabilă este de maximum 7 ani și constă în recunoașterea săvârșirii infracțiunii și acceptarea încadrării juridice, generând astfel posibilitatea inculpatului de a negocia în limita prevăzută de lege, a pedepsei pe care o va propune procurorul prin rechizitoriu.

Această procedură specială este posibilă numai în faza urmăririi penale, când acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie între procuror și inculpat, în urma unei negocieri cu privire la individualizarea pedepsei.

Încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției vizează aspecte de aplicare a pedepsei referitoare la felul și forma de executare a acestora, cuantumul pedepsei, renunțarea sau amânarea aplicării pedepsei.

Finalizarea procedurii speciale a recunoașterii vinovăției produce efecte juridice nu numai în ceea ce privește părțile acordului, dar și față de instanța de judecată, când judecătorul este ținut,

în principiu, de respectarea acestui act juridic, fiind practic restricționat în a mai realiza o serie de proceduri specifice judecării procesului penal în formă comună.

Astfel, în contextul încheierii unui acord de recunoaștere a vinovăției, instanța investită cu judecarea procesului penal nu poate încuviința administrarea de probe și nu poate schimba încadrarea juridică a faptei, fiind obligată, în condițiile în care nu există temeuri de a constata nelegalitatea procedurii speciale, să respecte învoiala consfințită prin acord.

Între această procedură simplificată, specială, ce vizează încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției, și procedura simplificată a recunoașterii învinuirii există mai multe diferențe, astfel încât aceste două instituții juridice nu trebuie confundate. Referitor la acest aspect se impune a fi subliniat că în cazul recunoașterii învinuirii, posibilă în faza de judecată, nu are loc o negociere cu privire la aplicarea pedepsei, stabilirea sancțiunii penale și a cuantumului acesteia fiind de competența exclusivă a judecătorului. De asemenea, semnalăm că recunoașterea învinuirii, față de recunoașterea vinovăției, este posibilă într-un plan sancționator mult mai larg, excluzând numai detențiunea pe viață.

II. Acordul de recunoaștere a vinovăției

Din conținutul prevederilor art. 478-483 din Codul de procedură penală se desprind o serie de condiții privind încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției. Prima condiție de încheiere a acordului este ca respectiva cauză să se afle în cursul urmăririi penale, cu acțiunea penală pusă în mișcare, potrivit art. 478 alin. (1), astfel încât se poate constata că numai cel care are calitatea de inculpat în procesul penal poate uza de acest beneficiu legal al negocierii pedepsei, dar numai până la momentul învestirii instanței cu judecarea cauzei penale. Având în vedere cele două aspecte condiționale date pe de-o parte de calitatea făptuitorului, iar pe de altă parte de perioada cuprinsă între momentul punerii în mișcare a acțiunii penale și momentul începerii fazei judecării procesului, constatăm că procedura specială a încheierii acordului de recunoaștere a vinovăției este aplicabilă și în cazul redeschiderii urmăririi penale, în conformitate cu dispozițiile art. 335, art. 341 alin.(6) lit. b) sau art. 341 alin.(7) pct. 2 lit. b) din Codul de procedură penală

O altă condiție ce trebuie îndeplinită pentru aplicarea acestei proceduri speciale este prevăzută în art. 480 alin. (1) și vizează posibilitatea încheierea acordului privind recunoașterea vinovăției numai pentru infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 7 ani. Din analiza textului legal reiese pe de-o parte că acordul privind recunoașterea vinovăției nu se poate încheia atunci când inculpatul a comis o infracțiune pentru care se prevede o pedeapsă de peste 7 ani sau detențiunea pe viață, iar pe de altă parte că această procedură specială are în vedere, prin raportare la art. 187 Cod penal, pedeapsa pentru infracțiunea săvârșită în formă consumată, fără a fi luate în considerare cauze de reducere sau de majorare a pedepsei.

Referitor la condiționarea aplicării procedurii speciale de existența unei pedepse de până la 7 ani pentru infracțiunea săvârșită în forma consumată, considerăm că legiuitorul ar fi trebuit să țină cont în reglementarea instituției, în admiterea acordului de recunoaștere a vinovăției, de limitele pedepsei stabilite la încadrarea juridică a faptei, care se realizează și în raport de comiterea faptei în forma tentativei, starea de recidivă ori de circumstanțe atenuante ori agravante.

De asemenea, precizăm că în situația, în care negocierea se desfășoară în vederea unei soluții de renunțare la aplicarea pedepsei, se activează și o condiție suplimentară, prevăzută de art. 80 alin. (2) lit d), și anume ca infracțiunea să fie sancționată cu o pedeapsă de până la 5 ani închisoare.

Potrivit art.482 lit.g) din Codul de procedură penală inculpatul trebuie să recunoască fapta și să accepte încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală. Inițiativa inițierii procedurii și a încheierii acordului poate aparține inculpatului sau procurorului, recunoașterea faptei de către inculpat făcându-se printr-o declarație expresă a inculpatului, lipsită de echivoc. Referitor la acceptarea încadrării juridice a faptei se pune problema dacă dispoziția legală este concepută în sensul unei raportări concrete la faptele săvârșite, cu privire la care se realizează și procedura negocierii sau inculpatul trebuie să fie de acord cu încadrarea juridică de la momentul punerii în mișcare a acțiunii penale indiferent de conținutul declarației de recunoaștere a vinovăției. Având în vedere că există posibilitatea reală ca situația încadrării juridice a faptei să sufere modificări succesive, din momentul punerii în mișcarea a acțiunii penale și până la declanșarea procedurii speciale a recunoașterii vinovăției, în raport cu probatoriul administrat în cauză de către organul de urmărire penală, considerăm că o viitoare reglementare a acceptării de către inculpat a încadrării juridice a faptei realizată de către procuror va trebui să se refere și la situația schimbării încadrării juridice a faptei. O altă situație, în cazul aplicării procedurii speciale a recunoașterii vinovăției, este cea în care există un concurs de infracțiuni și posibilitatea părților de a încheia acord doar cu privire la o parte dintre fapte.

Articolul 478 alin. (6) din Codul de procedură penală interzice ca inculpații minori să încheie acorduri de recunoaștere a vinovăției, această dispoziție aplicându-se corespunzător și în cazul majorilor care au săvârșit faptele în timpul minorității.

Deși textul legal nu prevede posibilitatea inculpatului de a renunța la acordul de recunoaștere a vinovăției în faza urmăririi penale, totuși acest lucru este posibil, întrucât pot exista situații în care să fie descoperite elemente noi, de atenuare a răspunderii penale, pe care procurorul nu le-a avut în vedere la momentul încheierii acordului și ar fi determinat fie o altă abordare a inculpatului în negocierea acordului, fie refuzul acestuia de a recunoaște fapta sub acea încadrarea juridică.

Acordul privind recunoașterea vinovăției generează inculpatului un beneficiu referitor la aplicarea pedepsei și în contextul, în care nu ar avea posibilitatea renunțării la acest acord, după apariția unor noi elemente despre săvârșirea faptei, care ar conduce la o altă încadrare juridică, net favorabilă inculpatului, acesta ar fi restricționat în posibilitatea de a beneficia de un tratament mai blând.

Potrivit art. 480 alin. (2) Cod de procedură penală, acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie atunci când, din probele administrate, rezultă suficiente date cu privire la existența faptei pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală și cu privire la vinovăția inculpatului.

Recunoașterea vinovăției de către inculpat constituie condiția premisă a încheierii acordului, iar etapa negocierii în vederea perfectării acestuia presupune ajungerea la un consens între

procuror și inculpat referitor la felul și quantumul pedepsei, la forma de executare a acesteia ori renunțarea sau amânarea aplicării pedepsei.

Conform art. 478 alin. (4) Cod de procedură penală, pentru încheierea acordului procurorul care instrumentează cauza și are inițiativa procedurii speciale este obligat să solicite și să respecte avizul prealabil și scris al procurorului ierarhic superior, prin care se fixează limitele negocierii și ale încheierii acordului.

Potrivit art. 478 alin. (2) Cod de procedură penală sunt supuse avizului procurorului ierarhic superior și efectele acordului de recunoaștere a vinovăției. Acest aviz este emis după verificarea dosarului cauzei sub aspectul întrunirii condițiilor de legalitate și a existenței probelor suficiente pentru sesizarea instanței, astfel încât procurorul ierarhic superior nu poate refuza emiterea acestui aviz ulterior, dacă acordul se circumscrie în limitele impuse prin avizul inițial. Totuși, procurorul ierarhic superior poate să nu avizeze efectele acordului în situația, în care constată că procedura specială s-a desfășurat cu încălcarea legii ori nu sunt probe relevante privind existența infracțiunii.

În cadrul acestei proceduri speciale partea vătămată nu are nici o implicare, procurorul nefiind obligat să o informeze sau să o consulte cu privire la inițierea acordului de recunoaștere a vinovăției.

Atunci când acțiunea penală este pusă în mișcare față de mai mulți inculpați, acord de recunoaștere a vinovăției se poate încheia cu un singur inculpat, cu o parte dintre aceștia sau cu toți inculpații. Astfel, potrivit art. 478 alin. (5) Cod de procedură penală, dacă mai mulți inculpați își manifestă intenția de a recurge la procedura specială, se vor încheia separat acorduri cu fiecare dintre aceștia. Dar, instanța poate admite acordul de recunoaștere a vinovăției numai cu privire la unii dintre inculpați, conform art. 485 alin. (2) Cod de procedură penală.

Negocierea dintre procuror și inculpat pentru încheierea acordului are ca obiect în primul rând felul pedepsei și quantumul acesteia, avându-se în vedere atât pedepsa principală, cât și cea complementară, fiind excluse însă măsurile de siguranță, asupra cărora părțile acordului nu se pot învoi. În al doilea rând, negocierea vizează forma de executare a pedepsei, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei, părțile putând conveni și cu privire la suspendarea executării pedepsei sub supraveghere.

Referitor la procedura de negociere a acordului, în aplicarea art. 480-485 din Codul de procedură penală, Înalta Curte de Casație și Justiție a decis că, în faza de urmărire penală, procurorul să rețină prevederile art. 396 alin. (10) din Codul de procedură penală, care are consecințe directe asupra reducerii limitelor de pedeapsă prevăzute de lege pentru infracțiunea săvârșită.

Potrivit art. 480 alin. (2) din codul de procedură penală, la încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției asistența juridică a inculpatului este obligatorie. Acordul de recunoaștere a vinovăției se încheie în formă scrisă, în conformitate cu prevederile art. 481 alin. (1) și trebuie să cuprindă:

- data și locul încheierii;
- numele, prenumele și calitatea celor între care încheie;
- date privitoare la persoana inculpatului, prevăzute la art. 107 alin. (1);

- descrierea faptei ce formează obiectul acordului;
- încadrarea juridică a faptei și pedeapsa prevăzută de lege;
- probele și mijloacele de probă;
  - declarația expresă a inculpatului prin care recunoaște comiterea faptei și acceptă încadrarea juridică pentru care a fost pusă în mișcare acțiunea penală;
  - felul și cuantumul, precum și forma de executare a pedepsei ori soluția de renunțare la aplicarea pedepsei sau de amânare a aplicării pedepsei cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat;
  - semnăturile procurorului, ale inculpatului și ale avocatului.

Dacă sunt mai mulți inculpați sau mai multe fapte ale aceluiași inculpat ori inculpați și procurorul încheie acord numai cu privire la unele fapte sau numai cu privire la unii inculpați, sesizarea instanței se face separat, prin acord și rechizitoriu, la care se anexează dosarul de urmărire penală.

Dacă acordul privește numai unele dintre fapte sau numai pe unii dintre inculpați, procurorul va înainta instanței numai actele de urmărire penală care se referă la acele fapte și persoane. În situația în care inculpatul a încheiat cu partea civilă și partea responsabilă civilmente o tranzacție sau un acord de mediere cu privire la pretențiile civile, acesta va fi înaintat de asemenea instanței.

Având în vedere că finalizarea urmăririi penale este dată de încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției, verificarea competenței și a sesizării instanței, a legalității administrării probelor și a celorlalte acte realizate în faza de urmărire penală este atributul instanței de judecată, fiind exclusă faza camerei preliminare.

Soluționarea acordului de recunoaștere a vinovăției se va face de către instanța căreia i-ar reveni competența să judece cauza în fond, iar dacă urmărirea penală s-a efectuat față de mai inculpați sau pentru mai multe fapte pentru care competența, după calitatea persoanei sau materială, aparține unor instanțe diferite, acordul va fi soluționat de instanța competentă în raport de faptele sau persoanele la care el se referă, și nu în raport de cele pentru care s-a întocmit rechizitoriu.

Potrivit art. 484 alin.(1) din Codul de procedură penală, dacă acordului de recunoaștere a vinovăției îi lipsește vreuna dintre mențiunile obligatorii sau dacă nu au fost respectate condițiile prevăzute la art. 482 și art. 483 din Codul de procedură penală, instanța dispune acoperirea omisiunilor în cel mult 5 zile și sesizează în acest sens conducătorul parchetului care a emis acordul. În situația în care termenul de 5 zile nu este respectat, fiind un termen de decădere, instanța va dispune respingerea acordului în temeiul art. 485 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală.

Instanța de judecată sesizată prin acordul de recunoaștere a vinovăției aplică a procedură necontradictorie, în sedință publică, în sensul că nu sunt posibile dezbaterile, cercetarea judecătorească ori acordarea ultimului cuvând, deși, având în vedere dispoziții legale de ordin general, inculpatul, parteacivilă, procurarul și avocatul vor fi ascultați, dar numai în ceea ce privește admisibilitatea acordului și justificarea soluției stabilită în urma negocierii.

În faza jucăcății cauzei, instanța sesizată prin acord de recunoaștere a vinovăției se pronunță prin sentință, dispunând una dintre următoarele soluții:

- admiterea acordului și condamnarea inculpatului, renunțarea la aplicarea pedepsei sau amânarea aplicării pedepsei, atunci când instanța constată că sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 din Codul de procedură penală cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului și că între soluția la care s-a ajuns prin acord și gravitatea infracțiunii, respectiv periculozitatea infractorului există un echilibru.

În soluționarea cauzei, în cazul admiterii acordului, instanța nu poate genera inculpatului o situație mai grea decât cea consfințită în acord, potrivit art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală. În consecință, judecătorul va putea dispune numai o soluție mai ușoară pentru inculpat față de cea negociată în ceea ce privește felul și quantumul pedepsei, precum și forma ei de executare. Dacă între părți nu s-a încheiat tranzacție sau acord de mediere, instanța lasă nesoluționată acțiunea civilă.

- respinge acordul de recunoaștere a vinovăției și trimite dosarul procurorului în vederea continuării urmăririi penale, dacă nu sunt îndeplinite condițiile prevăzute la art. 480-482 din Codul de procedură penală cu privire la toate faptele reținute în sarcina inculpatului, care au făcut obiectul acordului sau dacă apreciază că soluția cu privire la care s-a ajuns la un acord între procuror și inculpat este nejustificat de blândă în raport cu gravitatea infracțiunii sau periculozitatea infractorului.

Acordul va fi respins în totalitate atunci când privește mai multe fapte, dacă nu sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate pentru toate faptele. Potrivit art. 485 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură penală, în cazul soluției de respingere a acordului, instanța de judecată va trimite cauza la procuror în vederea continuării urmăririi penale. În situația în care, după trimiterea în vederea continuării urmăririi penale, nu s-au produs probe noi, procurorul este obligat să încheie un nou acord sau să dispună renunțarea la urmărire penală ori să dispună trimiterea în judecată. În situația, în care apar probe noi, în favoarea inculpatului, procurorul poate dispune clasarea. În cazul în care procurorul sesizează instanța cu un nou acord sau prin rechizitoriu, judecătorul care a respins acordul inițial va fi incompatibil să judece cauza.

Sentința pronunțată cu privire la acordul de recunoaștere a vinovăției poate fi atacată cu apel. Potrivit art. 488 alin. (1) din Codul de procedură penală, titularii ai apelului sunt numai procurorul și inculpatul, iar în conformitate cu dispozițiile art. 488 alin. (2), dacă apelul este formulat împotriva unei soluții de admitere a acordului, acesta va fi limitat la felul și quantumul pedepsei sau la forma de executare a acesteia. În soluționarea apelului, instanța poate dispune respingerea apelului ca tardiv, inadmisibil ori nefondat, și menținerea sentinței, în temeiul art. 488 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură penală sau admiterea apelului, caz în care fie va desființa sentința prin care acordul de recunoaștere a fost admis numai cu privire la felul și quantumul pedepsei sau la forma de executare a acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri, în temeiul art. 485 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură penală, cu aplicarea corespunzătoare a art. 488 alin. (4) lit. b), fie desființarea sentinței prin care acordul de recunoaștere a fost respins, admiterea acordului de recunoaștere a vinovăției, cu aplicarea corespunzătoare a dispozițiilor art. 485 alin. (1) lit. a) și art. 486 din Codul de procedură penală.

III. Concluzii

Această nouă instituție juridică de drept procesual penal, care presupune aplicarea unei proceduri speciale în faza de urmărire penală, este utilă pentru simplificarea procesului penal în sensul soluționării cu celeritate și costuri reduse a cauzelor penale.

Procedura simplificată a recunoașterii vinovăției și a încadrării juridice a faptei implică încheierea unui acord de recunoaștere a vinovăției, prin intermediul unei declarații exprese a inculpatului dată în acest sens și care se constituie într-o condiție premisă a declansării negocierii desfășurată între procuror și inculpat referitoare la felul și cuantumul pedepsei, la forma de executare a acesteia ori renunțarea sau amânarea aplicării pedepsei.

În concluzie, încheierea acordului de recunoaștere a vinovăției este condiționată de faza în care se află procesul penal, în sensul că acesta trebuie să se afle în cursul urmăririi penale, iar acțiunea penală să fi fost pusă în mișcare, astfel încât se poate constata că numai cel care are calitatea de inculpat în procesul penal poate uza de acest beneficiu legal al negocierii pedepsei, dar numai până la momentul investirii instanței cu judecarea cauzei penale.

De asemenea, aplicarea acestei proceduri speciale este posibilă numai pentru infracțiunile pentru care legea prevede pedeapsa amenzii sau a închisorii de cel mult 7 ani.

Referitor la declarația de acceptare a încadrării juridice a faptei se pune problema dacă în aplicarea procedurii negocierii, acordul inculpatului ar trebui să se dea față de încadrarea juridică de la momentul punerii în mișcare a acțiunii penale sau față de încadrarea juridică de la momentul declarației de recunoaștere a vinovăției, indiferent de elementele noi apărute în cauză. Cu privire la acest aspect considerăm că o modificare a textului legal se impune pentru a da posibilitatea inculpatului să se raporteze, atunci când începe negocierea încheierii unui acord, la situația existentă în momentul formulării declarației de recunoaștere, dacă ar exista temeiuri pentru schimbarea încadrării juridice și acest lucru ar fi în beneficiul acestuia.

Pe viitor legiuitorul va trebui să reformeze textul legal care reglementează acordul de recunoaștere a vinovăției, având în vedere lacunele și inadvertențele constatate în jurisprudență și doctrină, referitoare la încadrarea juridică, la normele de negociere, la normele privind probatoriul administrat, la procedura aplicată în faza judecării cauzei și la soluțiile pronunțate de către instanță.

Bibliografie

1. I. Neagu *Tratat de procedură penală. Partea generală*, ed a 3-a, Ed. Universul Juridic, București, 2013;
2. I. Neagu, M. Damaschin, *Tratat de procedură penală. Partea generală – în lumina noului Cod de procedură penală*, Ed. Universul Juridic, București, 2014;
3. M. Udroi, *Procedură penală. Partea specială. Noul Cod de procedură penală*, Ed. C.H. Beck, București, 2014;

4. N. Volonciu, A.C. Uzlău (coord.), *Noul Cod de procedură penală comentat*, Ed. Hamangiu, București, 2014;
5. B. Micu, A.G. Păun, R. Slăvoiu, *Procedură penală. Curs pentru admiterea în magistratură și avocatură. Teste-grilă*, ed. a 2-a, Ed. Hamangiu, București, 2015;
  6. Decizia nr. 25/2014 a Înaltei Curți de casație și Justiție, Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept în materie penală.